

Jaarverslag Energietransitie Druten 2025

April 2026

Samenvatting

De gemeente Druten werkt aan een toekomstbestendige energievoorziening waarin inwoners en bedrijven kunnen rekenen op betaalbare, betrouwbare en schone energie. In 2025 zijn goede stappen gezet richting de doelen voor 2030, maar de rapportage laat ook zien waar versnelling en bijsturing nodig is.

Het totale energieverbruik in Druten daalde tussen 2019 en 2023 met 8%. Vooral in woningen is de vermindering groot. Inwoners gingen – mede door corona en de energiecrisis - bewuster om met energie en verduurzaamden hun woningen. Druten ligt op koers voor de doelstelling van 55% CO2-reductie in 2030.

Tegelijkertijd groeit de vraag naar energie door nieuwbouw, nieuwe voorzieningen en nieuwe bedrijvigheid. De druk op het elektriciteitsnet vormt bovendien een groot risico voor verdere elektrificatie. De waarschuwing van Tennet dat de grenzen van het net voorlopig zijn bereikt, maakt dat ook het kleinverbruik zoals nieuwe woningen of het MKB, te maken kan krijgen met wachttijden. Dit maakt energiebesparing en lokale opwek urgenter dan ooit.

Energiebesparing woningen en aardgasvrij Druten
De energievraag van woningen daalde sterk, maar er zijn nog veel slecht geïsoleerde woningen. Er is een uitgebreid aanbod aan informatie, advies en lokale subsidies, maar dit wordt nog beperkt gebruikt. Om jaarlijks honderden woningen te kunnen verduurzamen, moet het tempo omhoog. Hiervoor is een versterking van de wijkgerichte aanpak en bijbehorende communicatie nodig en de capaciteit om hier uitvoering aan te geven.

Verduurzaming bedrijven en maatschappelijk vastgoed
Op bedrijventerrein is een veelbelovend initiatief gestart om netcongestie te omzeilen via cable-pooling. Ook loopt er onderzoek naar biovergisting om de bedrijven van Deest van energie te voorzien. Hier gaan we mee door.
Energieadviezen en stimuleringsleningen voor individuele bedrijven worden nog beperkt gebruikt. Deze willen we evalueren en verbeteren.
De verduurzaming van gemeentelijke gebouwen verloopt goed, maar kan nog structureler worden ondergebracht in het meerjarenonderhoudsplan.
De ambities voor de CO2-prestatieladder zijn fors verhoogd.

Duurzame energieopwek en een gebalanceerd energiesysteem
De visie op wind- en zonne-energie is nog niet vastgesteld. Dit komt mede door onduidelijkheden in de provinciale kaders. Omdat netcongestie steeds nijpender wordt, zijn (alternatieve) ontwikkelingen zoals batterijopslag, biovergisting, en cable pooling essentieel. Hier werken we aan. De visie op wind- en zonne-energie ronden we af als het provinciale kader vaststaat.

Duurzame mobiliteit
Elektrisch vervoer blijft doorgroeien, net als het aantal laadpunten in onze gemeente. We ondersteunen dit met een nieuwe laadvisie. Daarnaast stimuleren we duurzaam vervoer, onder andere door belangrijke fietsverbindingen te onderzoeken en op termijn te versterken.

Participatie en communicatie
De energietransitie kan alleen slagen als alle betrokkenen van gemeente Druten hierin mee kunnen doen. Daarom is het noodzakelijk om inwoners, bedrijven en partners hierbij te blijven betrekken. Dat doen we met participatie en communicatie. Via onder andere sociale media, de gemeentelijke website, de inwonersnieuwsbrief, flyers, bijeenkomsten en aanbelacties. De focus ligt op energiebesparing en we willen dit nog meer gebiedsgericht gaan aanpakken.

Middelen en organisatie
De opgave in de wijken groeit sneller dan de beschikbare capaciteit. Een deel van de rijksmiddelen voor personele capaciteit is nog niet benut. Deze middelen kunnen we daarom inzetten door een projectteam op te zetten dat inwoners actief ondersteunt bij woningisolatie en op termijn ook de warmtetransitie. Dit helpt ook om de beschikbare isolatiesubsidies bij onze inwoners te laten landen.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 4
1. Inleiding 5
2. Ontwikkeling energieverbruik en -opwek 7
3. Energiebesparing Woningen en Aardgasvrij Druten 9
Inspanningen & Resultaten 2025 12
Bijsturing 2026 – 2027 15
4. Verduurzaming bedrijven en maatschappelijk vastgoed 16
Inspanningen en resultaten 2025 17
Bijsturing 2026 - 2027 18
5. Duurzame energieopwek en een gebalanceerd energiesysteem 19
Inspanningen en resultaten 2025 20
Bijsturing 2026 – 2027 21
6. Duurzame mobiliteit 23
Inspanningen en resultaten 2025 24
Bijsturing 2026 – 2027 25
7. Participatie en communicatie 26
Inspanningen en resultaten 2025 27
Bijsturing 2026 – 2027 28
8. Capaciteit en middelen 29
Capaciteit 29
Bijsturing 2026 – 2027 31

1. Inleiding

In Druten werken we aan een duurzame toekomst. We willen dat er ook op de lange termijn betaalbare, betrouwbare en schone energie beschikbaar is voor onze inwoners en bedrijven. We willen klimaatverandering tegengaan. Daarom werken we aan de energietransitie.

De Lokale Energiestrategie (LES) Druten 2025 – 2030 omschrijft hoe we onze doelen voor 2030 willen bereiken. Dat doen we door minder energie te gebruiken, meer schone energie op te wekken en vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen.

In deze rapportage lichten we de voortgang in 2025 toe. We omschrijven waar we staan ten opzichte van onze doelstellingen voor 2030, wat onze inspanningen waren en welke resultaten dit opleverde. Ook geven we aan waar we op koers liggen en waar bijsturing nodig is in 2026 en verder.

Energieprijzen en netcongestie
Bij de bijsturing houden we rekening met recente ontwikkelingen. De huidige oorlog in het Midden-Oosten toont – na de energiecrisis in 2021 – opnieuw aan dat de energierekening van onze inwoners en bedrijven sterk afhankelijk is van ontwikkelingen in het buitenland. Daarnaast heeft TenneT in februari 2026 een waarschuwing afgegeven dat de grenzen van het elektriciteitsnet in Flevoland, Gelderland en Utrecht zijn bereikt. Als het niet lukt om forse maatregelen te nemen, komt ook kleinverbruik, zoals nieuwbouw en nieuwe aansluitingen voor het midden- en kleinbedrijf, op een wachtlijst. Ook is er provinciale regelgeving voor netbewuste nieuwbouw op komst. Deze ontwikkelingen benadrukken het belang van het terugdringen van de energievraag en het lokaal opwekken en benutten van energie.

Trends opwek en energieverbruik
In hoofdstuk 2 omschrijven we hoe het nu staat met het energieverbruik en de opwek. We kijken naar de gemeente in zijn geheel en de verschillen per sector. Voor de LES zijn onze plannen doorgerekend met het Energie Transitie Model (ETM). Er waren toen data beschikbaar tot en met 2019. Inmiddels zijn er ook cijfers van 2023 beschikbaar. Deze cijfers en de inzichten die ze opleveren schetsen we in hoofdstuk 2.

Voortgang per spoor
In de LES hebben we de energietransitie opgedeeld in verschillende sporen. Bij de sporen ‘Energiebesparing Woningen en Aardgasvrij Druten', ‘Verduurzaming maatschappelijk vastgoed’ en ‘Duurzame mobiliteit’ staat het terugbrengen van de energievraag centraal. Bij ‘Duurzame energieopwek en een gebalanceerd energiesysteem’ gaat het erom duurzame energie op te wekken, maar ook te zorgen dat die benut kan worden waar deze nodig is. Communicatie en participatie is cruciaal om op de verschillende sporen voortgang te kunnen boeken en inwoners en bedrijven mee

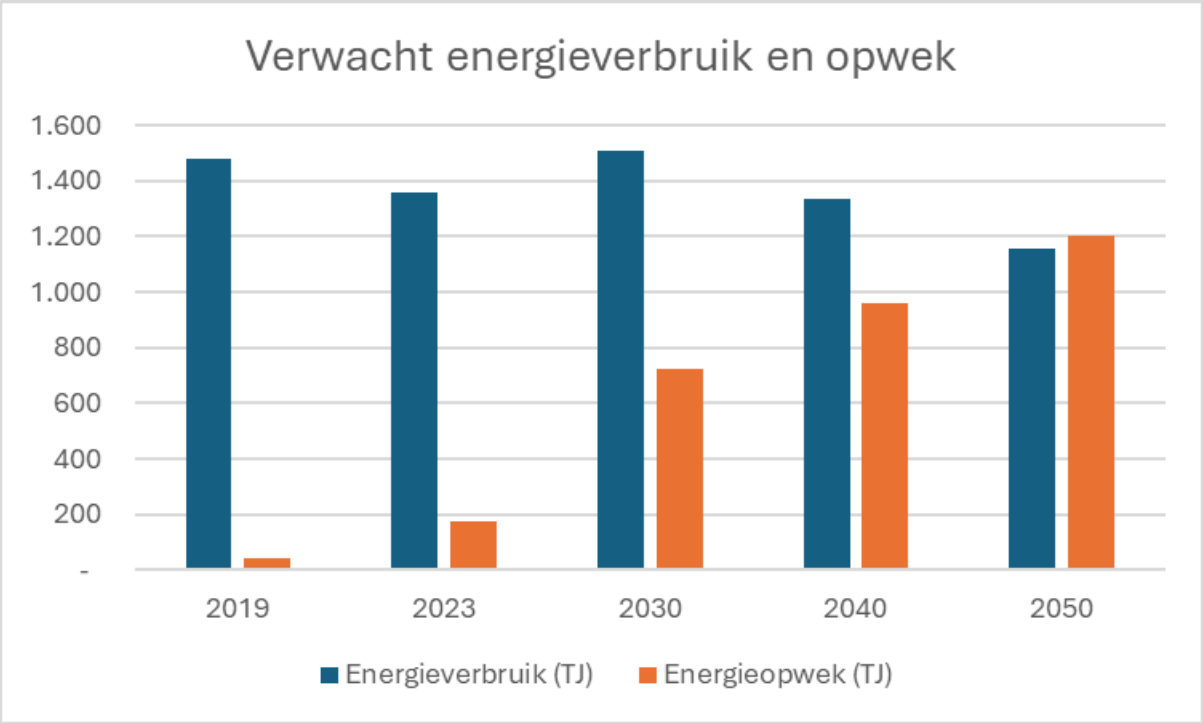
te kunnen nemen. De sporen kennen onderlinge verbanden en afhankelijkheden. Een paar voorbeelden:

- Kunnen we een warmtenet realiseren, wat een relatief efficiënte methode is om woningen te verwarmen, dan is er minder opwek en minder verzwaring van het elektriciteitsnet nodig.
- Kunnen we lokaal groen gas produceren, dan zijn we minder afhankelijk van andere soorten opwek.
- Kunnen bedrijven energie besparen of onderling te delen, dan dragen ze bij aan een robuust energiesysteem.

De voortgang per onderdeel omschrijven we in de hoofdstukken 3 t/m 6. Het laatste hoofdstuk gaat over de capaciteit en de middelen.

2. Ontwikkeling energieverbruik en -opwek

De landelijke doelstelling en die van onze gemeente is om in 2030 55% reductie van de CO_2-uitstoot te realiseren en opzichte van 1990. We liggen op koers om deze doelstelling in Druten te realiseren. Met name in de gebouwde omgeving zien we in 2023 een flinke afname van het energieverbruik ten opzichte van 2019. De dip in het energieverbruik rond de energiecrisis en rond corona heeft dus een blijvend effect en geeft ons een zetje mee. Tegelijkertijd zien we dat er nog veel moet gebeuren om woningen en bedrijven verder te verduurzamen en om het energiesysteem in balans te brengen.

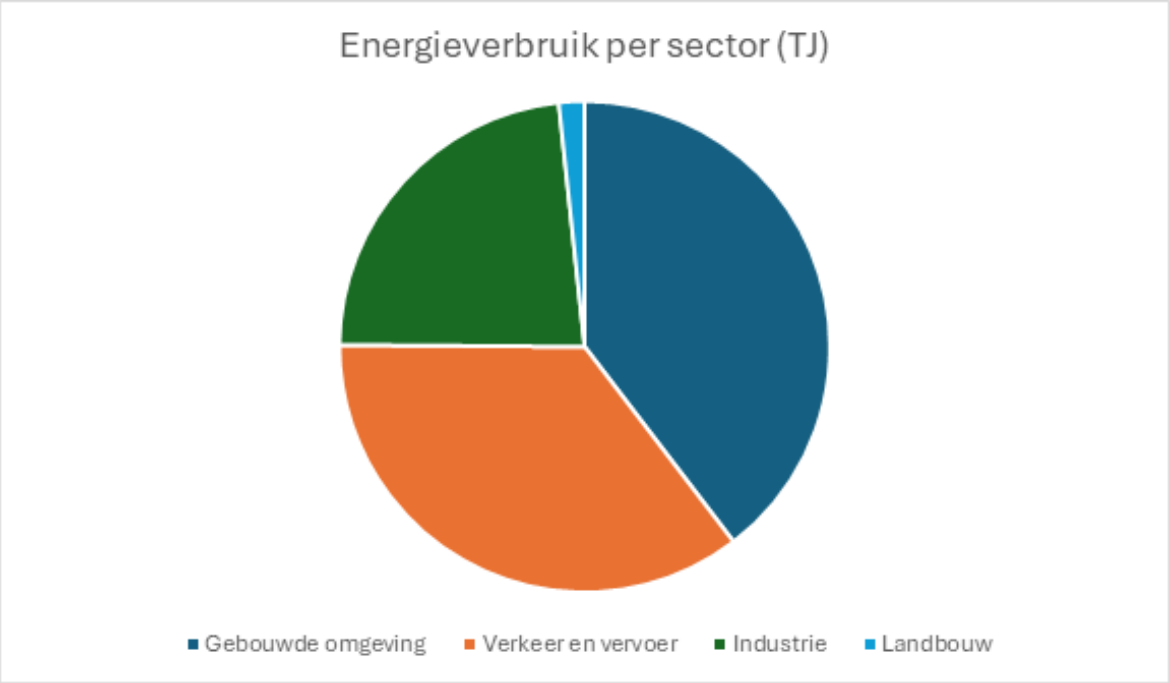
In bovenstaande grafiek zie je voor 2019 en 2023 het daadwerkelijke energieverbruik en de daadwerkelijke opwek volgens de regionale klimaatmonitor[1]. De prognoses voor 2030 en 2050 zijn gemaakt met behulp van het Energietransitie Model. Het energieverbruik is al met 8% verlaagd tussen 2019 en 2023. Dit brengt de doelstelling voor 2030 verder binnen bereik. Het energieverbruik lag in 2019 en 2023 zelfs lager dan onze doelstelling voor 2030. We verwachten echter wel nog een groei in onze gemeente richting 2030. Er komen namelijk nog circa 650 nieuwe woningen en bijbehorende voorzieningen en vervoersbewegingen bij. We moeten dus nog wel energiezuiniger worden om de doelen voor 2030 te halen.

In 2019 bezat Druten nog geen grootschalige opwek. In 2021 is het drijvende zonnepark Uivermeertjes operationeel geworden. Deze voegt ongeveer 95 TJ toe aan de jaarlijkse duurzame energieproductie in Druten. In de periode tussen 2019 en 2023 zijn ook het

[1] Regionale Klimaatmonitor, DASHBOARD - Energieverbruik - Druten, raadpleging 11 februari 2026.

aantal huishoudens met zonnepanelen op het dak verdrievoudigd. Dit zien we samen terug in de grafiek bij het jaartal 2023.

Onderstaande diagram toont de verdeling van de energievraag per sector in 2023. Het energieverbruik van de gebouwde omgeving (woningen en utiliteit) is met 538 TJ het grootst. Hier plegen we ook de meeste inzet, omdat we hier als gemeente een regiefunctie hebben en veel inwoners extra ondersteuning nodig hebben. Verkeer en vervoer volgt met 482 TJ. Hier is onze invloed als gemeente beperkt, omdat elektrificatie hiervan met name afhankelijk is van ontwikkelingen buiten onze gemeente. Bovendien wordt hier ook verkeer over de rijkswegen en de Waal meegeteld. De industrie volgt op een derde plek met 315 TJ. Ook is hier is onze invloed aanzienlijk kleiner dan in de gebouwde omgeving, maar we stimuleren en helpen bedrijven te verduurzamen waar dat bij ons beleid en bevoegdheden past.

3. Energiebesparing Woningen en Aardgasvrij Druten

We willen dat onze inwoners in goed geïsoleerde, aardgasvrije, comfortabele woningen wonen, met een betaalbare energierekening. Dit doen we door inwoners te stimuleren isolatiemaatregelen te nemen en het aantal aardgasvrije woningen te vergroten door de regie te nemen op de warmtetransitie.

Isolatie

We zien dat de energievraag van woningen flink is afgenomen in de periode 2019 - 2023. Inwoners nemen maatregelen, schaffen warmtepompen of airco's aan en zetten de thermostaat een graadje lager. Tegelijkertijd zien we dat zo'n 5.575 van de 8.500 woningen[2] in 2024 nog geen goed energielabel hebben. We hebben een breed aanbod aan informatie en advies ontwikkeld, maar zien dat lokale isolatiesubsidies nog onvoldoende worden benut.

Warmtenet vordert

De plannen voor het warmtenet zijn weer in een volgende fase. Het warmteprogramma in wording is nodig om meer inzicht te krijgen in de warmteoplossing per buurt of wijk en de benodigde maatregelen per woning. Netcongestie is een belangrijke factor bij het

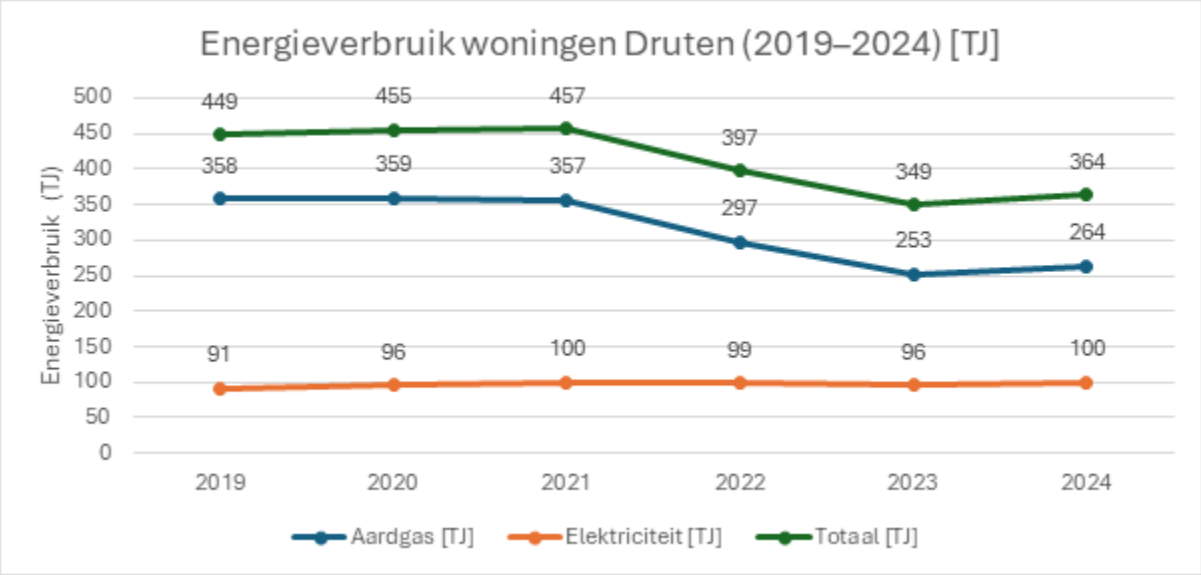
[2] Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), *EP-online energielabeldatabase*, via Klimaatmonitor, peildatum 2024.

bepalen van welke warmteoplossing de voorkeur heeft én zorgt mogelijk voor vertraging bij nieuwbouw.

De tabel op de volgende pagina geeft weer waar we staan ten opzichte van de doelen die we onszelf hebben gesteld in de LES. De linkerkolom geeft de doelen weer. De rechterkolom de voortgang in 2025. Soms zijn er geen cijfers voor 2025 beschikbaar, dan geven we de meest recente cijfers. De kleur geeft de voortgang aan: 'groen' is op schema, 'geel' iets vertraagd, 'oranje' versnelling nodig. De grafieken die volgen bieden nog een extra toelichting.

Doelstelling 2030	Doelbereik 2025
In 2030 is het energieverbruik van woningen met 5% afgenomen t.o.v. 2019 door isolatiemaatregelen.	Het energieverbruik van woningen was in 2024 364 TJ. Dat is een reductie van 19%.[3]
	In 2024 hadden 3.175 woningen energielabel B of hoger. Dat is 36 procent van de totale woningvoorraad.[4]
In 2030 worden 1100 woningen elektrisch verwarmd (waarvan 650 nieuwbouw).	Het aantal woningen met elektrische verwarming als hoofdverwarming was op 1 januari 2024 365. Dat is 4,3 %.[5]
In 2030 zijn 650 woningen aangesloten op een warmtenet.	Het onderzoek en de samenwerking voor het warmtenet verloopt goed. We beogen een conditioneel investeringsbesluit eind 2026 voor te leggen aan de gemeenteraad.

[3] Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), *Energieverbruik particuliere woningen (aardgas en elektriciteit)*, via Klimaatmonitor, peildatum 2024.
[4] Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), *EP-online energielabeldatabase*, via Klimaatmonitor, peildatum 2024.
[5] Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), *Hoofdverwarmingsinstallaties woningen*, via Klimaatmonitor, peildatum 2024.

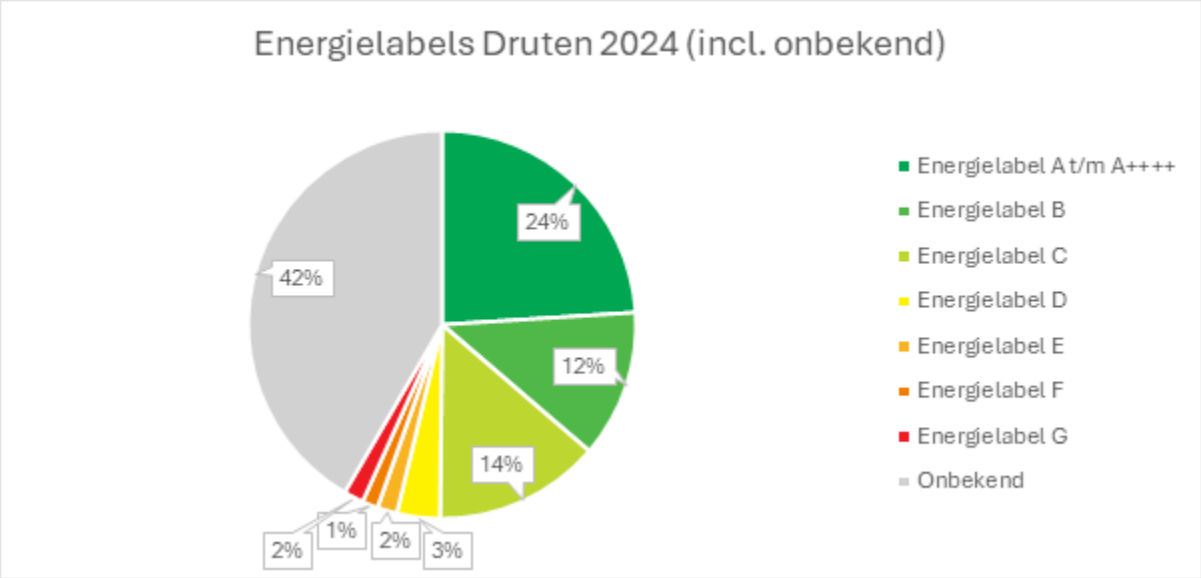

Daling energieverbruik

Het totale energieverbruik van woningen in Druten is in de periode 2019–2024 gedaald met 19%, van 449 TJ naar 364 TJ. Dit komt door een daling van het aardgasverbruik. Het elektriciteitsverbruik is iet toegenomen, van 91 TJ naar 101 TJ.

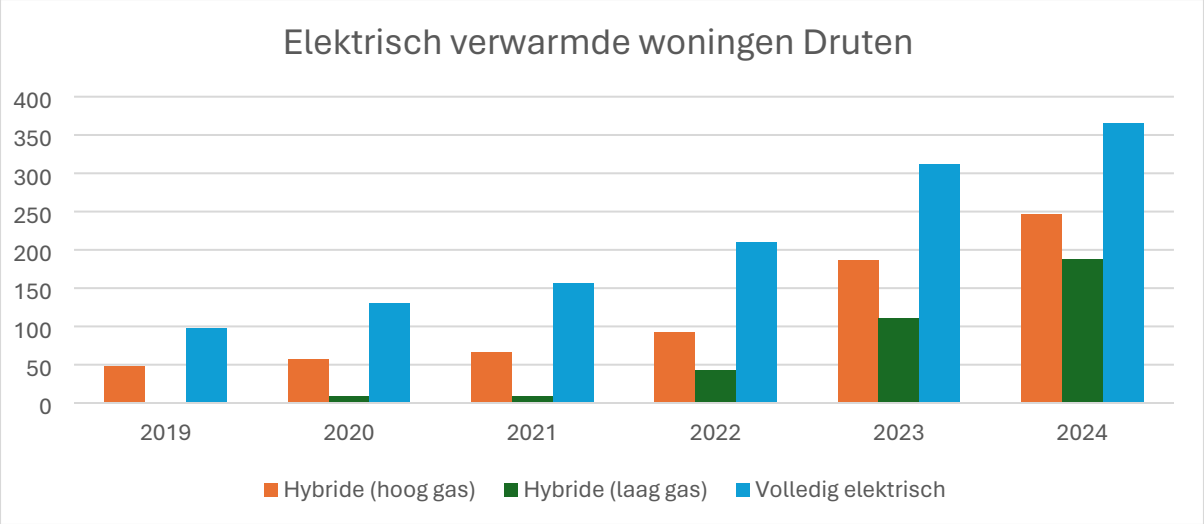
De grootste daling vond plaats tussen 2021 en 2022. Deze ontwikkeling hangt samen met de energiecrisis en de sterk gestegen gasprijzen. Huishoudens verminderden hun energiegebruik. Dit deden ze door de verwarming lager te zetten en isolatiemaatregelen te nemen. Ook is er een (beperkte) verschuiving richting elektrisch verwarmen.

In 2024 nam het energieverbruik weer licht toe. Dit kan betekenen dat – toen de energieprijzen weer stabiliseerden – mensen hun stookgedrag weer aanpasten.

Energielabels

Bovenstaande tabel toont de verdeling van energielabels in de gemeente Druten. Een energielabel geeft informatie over de isolatie van de verschillende bouwdelen en de aanwezigheid van zonnepanelen en/of een warmtepomp. Een goed geïsoleerde woning heeft minimaal energielabel B. In 2024 had 36 procent van de woningen energielabel B of hoger. Voor de zekerheid gaan we ervanuit dat de huizen zonder energielabel nog beperkt geïsoleerd zijn. Als woningeigenaren namelijk wel isolatiemaatregelen nemen, is dat vaak aanleiding om een energielabel aan te vragen. Dit leidt tot de voorzichtige conclusie dat zo'n 3.175 woningen goed geïsoleerd zijn en 5.575 nog niet. Dat betekent dat er jaarlijks ten minste 200 tot 300 woningen geïsoleerd moeten worden richting 2030 en verder naar 2050. Op basis van de subsidies die dit jaar verstrekt zijn, schatten we in dat het tempo nu enkele tientallen woningen per jaar is.

Bovenstaande grafiek geeft weer dat in 2024 365 woningen volledig elektrische verwarmd worden. In 2030 willen we 1100 woningen elektrisch verwarmd hebben, waarvan 650 nieuwbouw (nog te bouwen). Dat betekent dat we richting 2030 nog zo'n 100 bestaande woningen te gaan hebben. Uit bovenstaande tabel blijkt dat er jaarlijks zo'n 50 tot 100 volledig elektrisch verwarmde woningen bij komen. Op dit onderdeel liggen we dus goed op koers. Ook zien we dat het aantal hybride warmtepompen toeneemt, een postieve ontwikkeling, omdat dat ook veel bijdraagt aan de reductie van CO_2-emissies. Hybride 'hoog gas' betekent dat gas de meeste warmte levert in huis. Hierbij is de CO_2-reductie beperkter. Bij hybride warmtepompen 'laag gas' levert de warmtepomp de meeste warmte en is de CO_2-reductie aanzienlijk.

Inspanningen & Resultaten 2025

- 75 woningeigenaren ontvingen een isolatieadvies. Eind 2024 moest het adviesbureau dat we hiervoor hadden aangesteld de opdracht onverhoopt staken. Na een nieuwe aanbesteding kon adviesbureau Groene Groei najaar 2025 van start.

- We verleenden 18 isolatiesubsidies aan woningeigenaren. Er zijn nog voor ruim 750 huishoudens subsidies beschikbaar.
- We ontzorgen onze inwoners met het energieloket, energiecoaches en energieadviezen aan huis en isolatiesubsidies. Ook is de campagne ‘Pak jouw Moment’ gestart (zie ook hoofdstuk 7. Participatie en Communicatie).
- We ontwikkelden een speciale regeling voor inwoners met een smalle beurs. Zij ontvangen isolatieadvies en komen in aanmerking voor een hogere subsidie. Hiervoor meldden zich in 2025 10 huishoudens. Er zijn voor ongeveer 70 huishoudens subsidies beschikbaar.
- Voor VVE's organiseerden een informatiebijeenkomst. VVE Klepperheide maakte gebruik van procesbegeleiding en hulp bij de aanvraag van de duurzaamheidslening voor VVE's, die is toegekend.
- Voor monumenteigenaren ontwikkelden we ook een speciale subsidieregeling.
- 21 inwoners bezochten het energieloket voor advies.
- De energiecoaches van Energiecoöperatie Leur hielpen 64 inwoners. De inwoners beoordeelden deze bezoeken met een 8,4.
- Om diervriendelijk te kunnen isoleren, is het nodig een soortenmanagementplan op te stellen. Zo kunnen we goed rekening houden met de leefgebieden van onder andere vleermuizen en mussen. We hebben verschillende onderzoeksmethoden verkend in samenwerking met andere gemeentes in de regio. Daarnaast hebben we 10 vleermuiskasten geplaatst in onze gemeente om vleermuizen van alternatieve verblijfplaatsen te voorzien.
- Om inzichtelijk te krijgen in welke wijk welke warmteoplossing de voorkeur heeft, werken we aan een warmteprogramma. In 2025 zijn de voorbereidingen hiervoor gestart.
- Het onderzoek naar de realisatie een warmtenet is een stap verder gebracht. In april 2025 is een Samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen gemeente, woningcorportatie Woonwaarts, Waterschap Rivierenland en het Gelders Warmtebedrijf (GWB), met als doel een warmtenet te realiseren, passend binnen de gestelde voorwaarden en condities. Gezamenlijk hebben de partijen gewerkt aan een verdere uitwerking van het ontwerp met bijbehorende investeringsraming. Op basis hiervan is de businesscase herijkt. Parallel is er actiever gewerkt op het gebied van communicatie en participatie.
  Naast een projectwebsite op Open Stad, is er een nieuwsbrief waar bewoners zich voor kunnen aanmelden. Voor de zomer van 2025 hebben we een aanbel-actie georganiseerd om met bewoners in gesprek te gaan over verduurzaming van hun woning en om inzicht te krijgen over hun ideeën over het warmtenet. Woonwaarts op haar beurt heeft een enquête gehouden onder haar huurders. Het beeld dat hieruit is ontstaan is dat ongeveer 75% van de bewoners een neutrale tot positieve houding heeft ten aanzien van het warmtenet(bedrijf), maar de meeste geven aan vooral meer informatie nodig te hebben voordat ze

echt een standpunt kunnen innemen. De resterende 25% is wat negatiever, sommigen ronduit negatief, maar ook hiervoor geldt dat de meesten op zoek zijn naar meer informatie.
Eind oktober 2025 is een bewonersavond georganiseerd om ideeën, vragen en zorgen te delen. Er waren circa 25 bewoners aanwezig. Het merendeel waren particuliere woningbezitters aangevuld met een paar huurders van Woonwaarts. Een voorzichtige conclusie is dat bewoners over het algemeen een open en niet bevooroordeelde opinie hebben over het warmtenet. Het merendeel geeft aan dat de kosten bepalend zijn voor hun besluit om wel of niet aan te sluiten. Daarnaast geven bewoners aan waarde te hechten aan technische en organisatorische betrouwbaarheid. Duidelijke, eerlijke en open communicatie naar de bewoners over het project wordt aangegeven als een sleutelbegrip.
Ook is een begin gemaakt met het uitwerken van het organisatiemodel voor het benodigde warmtebedrijf. Voor de zomer van 2026 beslist het college over het al dan niet aanbieden van een conditioneel investeringsbesluit aan de raad.

Foto: ondertekening samenwerkingsovereenkomst warmtenet Druten, april 2025

Bijsturing 2026 – 2027

Om alle woningen te kunnen verduurzamen is een versnelling nodig van tientallen naar minstens 200 tot 300 woningen per jaar. Speciale aandacht gaat uit naar huishoudens met energiearmoede. Hoewel onze invloed op woningisolatie beperkt is – woningeigenaren beslissen hier zelf over – zien we verschillende mogelijkheden om onze aanpak te verbeteren en intensiveren. We gaan de communicatie over de isolatieaanpak versterken, zodat inwoners het aanbod beter weten te vinden. Daarnaast ontwikkelen we een gebiedsgerichte aanpak, waarbij we per wijk of buurt de verduurzaming van woningen aanjagen. Hierbij zoeken we samenhang met andere thema's die spelen in een wijk, haken we lokale netwerken aan en werken we doelgroepgericht.

Het warmteprogramma biedt het bredere perspectief en de context om weloverwogen besluiten te kunnen nemen over de voorkeurswarmteoplossing en planning per wijk. Hier geven we dus prioriteit aan én we richten de participatie in. Daarnaast werken we door richting een conditioneel investeringsbesluit voor het warmtenet. Nu we voor de warmtetransitie steeds meer van beleid naar uitvoering bewegen, is het nodig extra capaciteit vrij te maken voor het meenemen en ondersteunen van inwoners.

We brengen daarnaast in kaart wat een mogelijke wachtlijst voor kleinverbruikers betekent voor woningbouw in onze gemeente en wat ervoor nodig is om netbewust bouwen tot realisatie te brengen.

4. Verduurzaming bedrijven en maatschappelijk vastgoed

Energiezekerheid is een belangrijke voorwaarde voor de toekomst van bedrijven. Daarom stimuleren en helpen we ze de energievraag te verminderen. Ook faciliteren we onderlinge samenwerking waar dat helpt energievraag en –aanbod beter op elkaar af te stemmen. Daarnaast richt dit spoor zich op het terugdringen van het energieverbruik van de gemeentelijke organisatie.

Samenwerking

Op bedrijventerrein Westerhout-Zuid loopt een veelbelovend initiatief tot samenwerking om netcongestie te omzeilen. Dit ondersteunen we als gemeente. Ook gaan we actief op zoek naar alternatieve energiebronnen, zoals biovergisting. Tegelijkertijd zien we dat van het energieadvies en de stimuleringslening beperkt gebruik wordt gemaakt. De verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed verloopt zo goed dat we onze ambities voor de CO2-prestatieladder hebben verhoogd.

Doelstellingen 2030	Doelbereik 2025
Het energieverbruik van bestaande bedrijven is verlaagd.	Het geschatte energieverbruik van bedrijven in Druten was in 2025 315 TJ. Dat is 19% meer dan in 2023.[6] De verdere uitbreiding van Westerhout Zuid na 2019 droeg hier aan bij.
Alle kantoorpanden hebben minimaal energielabel-C	Eind 2025 had 73% van de kantoorpanden label C of beter.[7]
Voor bedrijventerreinen zijn de mogelijkheden op het gebied van samenwerking in de energietransitie verkend en waar kansrijk gerealiseerd.	Zowel op Westerhout-Zuid als voor bedrijventerrein Deest zijn stappen gezet om samen de energievoorziening te verduurzamen.
In 2027 stoot de gemeentelijke organisatie 14% minder CO2 uit dan in 2022.	In 2025 stootte de gemeentelijke organisatie volgens voorlopige cijfers 22% minder CO2 uit dan in 2022. Daarmee is de doelstelling ruimschoots behaald. We hebben daarom de ambitie verhoogd naar een CO2-reductie van 44% in 2027.
In 2027 verbruikt de gemeentelijke organisatie 4% minder energie dan in 2022.	In 2025 verbruikte de gemeentelijke organisatie volgens voorlopige cijfers 8% minder energie dan in 2022. Daarmee is de doelstelling ruimschoots behaald.

[6] Bron: regionale klimaatmonitor, raadpleging 11 februari 2026.
[7] Bron: RVO desk Label C, stand van zaken per 1-1-2026

	Daarom hebben we onze ambitie verhoogd naar een energiebesparing van 17% in 2027.

Foto: zonnepanelen op het dak van gemeentehuis Druten, Henk Hulshof fotografie.

Inspanningen en resultaten 2025

- Op Westerhout-Zuid heeft een haalbaarheidsonderzoek naar energiedelen plaatsgevonden. Omdat delen contractueel en technisch niet mogelijk bleek, zijn de ondernemers overgestapt naar concept cable-pooling. Zo kunnen ze met de grote stroomaansluiting van 1 bedrijf een elektrisch laadplein op het bedrijventerrein realiseren. De gemeente faciliteert waar nodig en mogelijk.
- Er is onderzocht of het mogelijk om mest van lokale boeren te vergisten tot biogas. Dit biogas zou dan de bedrijven bij Deest of woningen van energie kunnen voorzien. De eerste resultaten zijn positief.
- Het Regionaal Energie Expertisecentrum voerde adviesgesprekken met 2 Drutense ondernemers en voerde 1 energiescan uit.
- De stimuleringsregeling verduurzaming Zakelijk werd niet benut.
- We informeerden de eigenaren van kantoorpanden over de Label-C verplichting en bereidden controles voor.

- De omgevingsdienst heeft 10 bedrijven gecontroleerd op de verplichte energiebesparende maatregelen die ze moeten treffen.
- Met de CO_2-prestatieladder hebben we weer meer inzicht gekregen in kansen om de uitstoot van onze organisatie te verminderen. Dankzij de inkoop van groen gas en 100% hernieuwbare elektriciteit en dankzij verduurzaming van ons eigen vastgoed, konden we onze ambities verhogen van 14% naar 44% CO_2-reductie in 2027 ten opzichte van 2022. Daarnaast hebben we onze ambities om energie te besparen ook verhoogd. In 2027 willen we ons energieverbruik nu niet met 4% maar met 17% verminderen ten opzichte van 2022.
- De verdere verduurzaming van ons vastgoed willen we opnemen in ons meerjarenonderhoudsplan. Hierover informeren we de raad later in 2026.
- In 2025 is de verduurzaming van Dorpshuis de Lier afgerond met bijdrage van de gemeente.

Bijsturing 2026 - 2027

We gaan door met het ondersteunen van initiatieven zoals op Westerhout Zuid, het onderzoek naar biovergisting, het controleren op de label-C-verplichting en de Lijst Energiebesparende Maatregelen (EML). We werken met de Omgevingsdienst Groene Metropoolregio aan meer inzicht in de resultaten van de EML-controles en mogelijke bijsturing. Van instrumenten als energieadviezen, energieloket en de stimuleringslening evalueren we hoe we deze beter kunnen inzetten en passen ze waar nodig aan.

Netcongestie raakt steeds meer bedrijven. Zeker als er een aansluitstop komt voor kleinverbruik die het MKB kan raken. We zorgen dat we voorbereid zijn om bedrijven de juiste informatie te kunnen bieden.

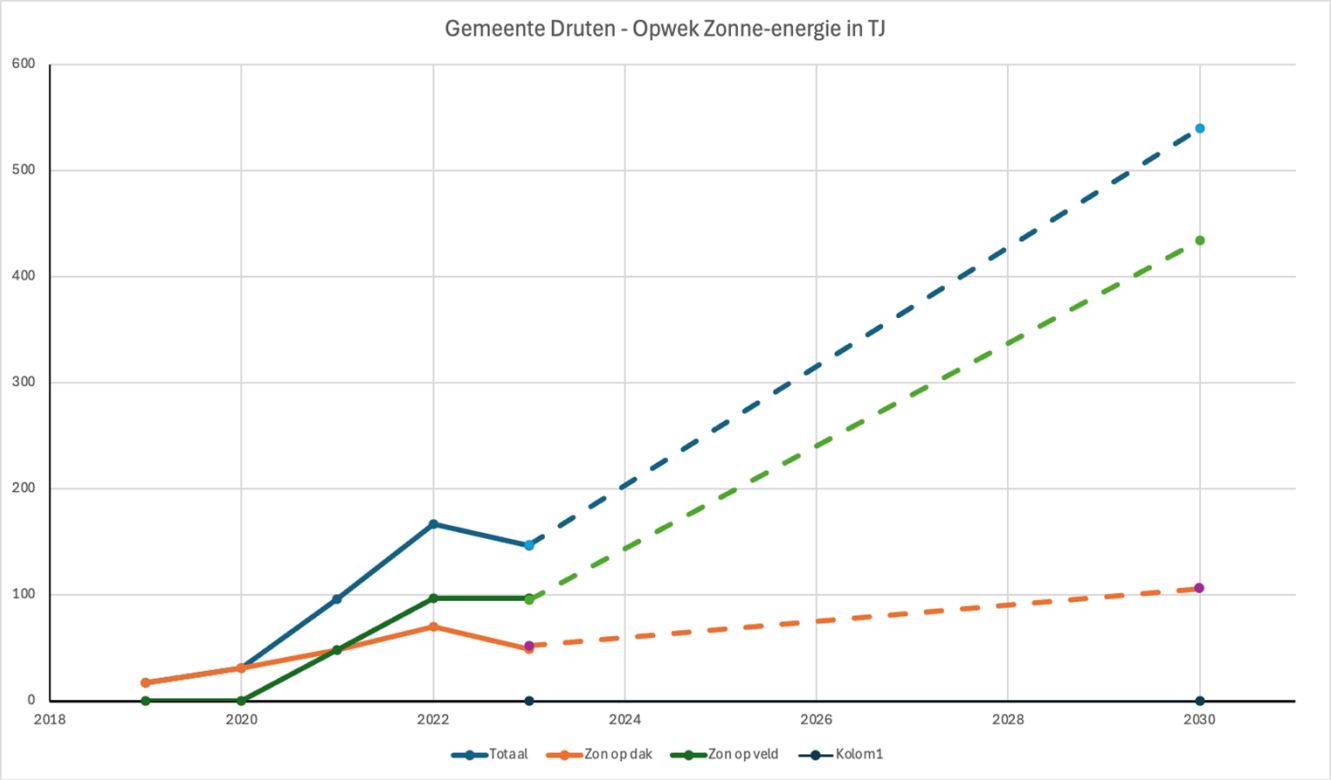
Hoewel we al goed op weg zijn met de verduurzaming van ons eigen vastgoed, gaan we dit nog structureler aanpakken en onderbouwen door het op te nemen in ons meerjarenonderhoudsplan. Daarnaast gaan we beleid ontwikkelen voor de ondersteuning van sportclubs bij verduurzaming.

5. Duurzame energieopwek en een gebalanceerd energiesysteem

Hoe meer energie we lokaal opwekken, hoe minder afhankelijk onze inwoners en bedrijven zijn van externe bronnen en netcongestie. We werken daarom aan de opwek van meer duurzame energie, van verschillende bronnen. Daarnaast richten we ons erop lokaal opgewekte energie meer lokaal te benutten.

Vertraging visie
De vaststelling van de visie op wind- en zonne-energie heeft vertraging opgelopen. Ondertussen richten we ons ook op alternatieve technieken, zoals opslag en biovergisting.

Doelstellingen 2030	Doelbereik
Er is een visie op wind- en zonne-energie	Er is nog geen visie op wind – en zonne-energie vastgesteld.
We hebben inzichtelijk wat de mogelijkheden zijn in onze gemeente om duurzame energie lokaal te benutten.	We maken het mogelijk meer batterijopslag te realiseren. Er nog meer inzicht nodig in de mogelijkheden lokale energie lokaal te benutten.
We stimuleren de aanleg van meer zonnepanelen op daken met als doel 107 TJ opwek.	Tussen 2019 en 2023 is de totale opwek van zonnepanelen op daken van 17 TJ naar 52 TJ gegroeid. Hiermee liggen we op koers voor 106 TJ opwek in 2030. Zie ook de grafiek op de volgende pagina. Deze grafiek bevat actuele data tot en met 2023. Hierdoor zit de 210 TJ aan opwek die zonnepark Larendeel en Zevent vanaf 2025 toevoegen enkel nog in de prognose verwerkt.

Inspanningen en resultaten 2025

- Er is gewerkt aan een visie op wind en zonne-energie. De visie op zonne- en windenergie is na het aanbieden aan de gemeenteraad op advies van het college teruggelegd bij het college. Dit advies kwam onder andere voort uit onduidelijkheden over provinciaal beleid.
- Er is een verkenning uitgevoerd naar de productie van biogas uit lokale mest, zie het hoofdstuk over verduurzaming bedrijven en maatschappelijk vastgoed, zie hoofdstuk 4.
- Enkele initiatiefnemers hebben plannen om in Druten grootschalige batterijen te plaatsen. Wij hebben ons samen met andere gemeenten verdiept in wat dit kan betekenen voor het elektriciteitsnet en onze gemeente. Ook hebben we hier een aantal gesprekken met TenneT over gevoerd. (Op basis van de opgedane inzichten hebben we een van deze initiatieven begin 2026 aan het college voorgelegd, waarop positief is besloten.)
- Op initiatief van de Groene Metropoolregio is er een pilot Netbewust Bouwen gestart voor de wijk Scharenburg. Dit biedt meer inzicht in de mogelijkheden om netbewust bouwen toe te passen.
- Begin 2025 heeft het omgevingsfonds voor zonnepark Uivermeertjes dat beheerd wordt door Stichting Bewust Deest een aanvullende bijdrage van €85.000 ontvangen van GroenLeven. Daarnaast is in 2025 een verkenning gestart naar één omgevingsfonds voor de overige zonneparken in Druten. Deze verkenning loopt nog.

- Vanaf begin 2026 staan we zonneparken toe co-located batterijen te plaatsen. Hierdoor kunnen ze meer elektriciteit opwekken en deze beter verspreiden over het net.
- Zonnepark Larendeel & Zonnepark Zevent zijn operationeel en wekken per jaar gezamenlijk ongeveer 210 TJ aan duurzame stroom op. Deze stroom is goed voor het gemiddelde jaarverbruik van 25.000 elektrische auto's of 20.000 huishoudens.
- Er is gewerkt aan de RES 2.0. (Deze is begin 2026 vastgesteld.)

Foto: zonnepark op de Uivermeertjes, Henk Hulshof fotografie

Bijsturing 2026 – 2027

De visie op wind- en zonne-energie gaan we actualiseren en opnieuw aanbieden aan de raad. Zodra de provinciale omgevingsverordening is vastgesteld, zal het college opnieuw met de raad in gesprek gaan over de uitgangspunten voor de visie, op basis van de dan geldende situatie.

De situatie op het elektriciteitsnet onderstreept het belang van een robuust energiesysteem en netbewust bouwen. We werken mee aan een pilot netbewust bouwen en onderzoeken hoe we netbewust bouwen verder kunnen verankeren in RO beleid. Daarnaast gaan we werken aan meer inzicht in de maatschappelijke impact van

netcongestie om van daaruit waar nodig projecten te ontwikkelen, bijvoorbeeld om lokaal opgewekte energie meer lokaal te kunnen benutten.

6. Duurzame mobiliteit

De doelstelling van dit spoor is om de overstap op elektrisch vervoer te faciliteren en duurzame vervoersbewegingen (lopen, fietsen, OV en deelmobiliteit) te stimuleren.

Nieuwe laadvisie

Het afgelopen jaar hebben we een nieuwe laadvisie en plaatsingsbeleid voor laadpalen opgesteld, die in 2026 worden vastgesteld. We zien dat het aantal laadunten het afgelopen jaar flink is gegroeid en er een inhaalslag is gemaakt. We blijven de vraag naar laadpalen en het aanbod ervan monitoren.

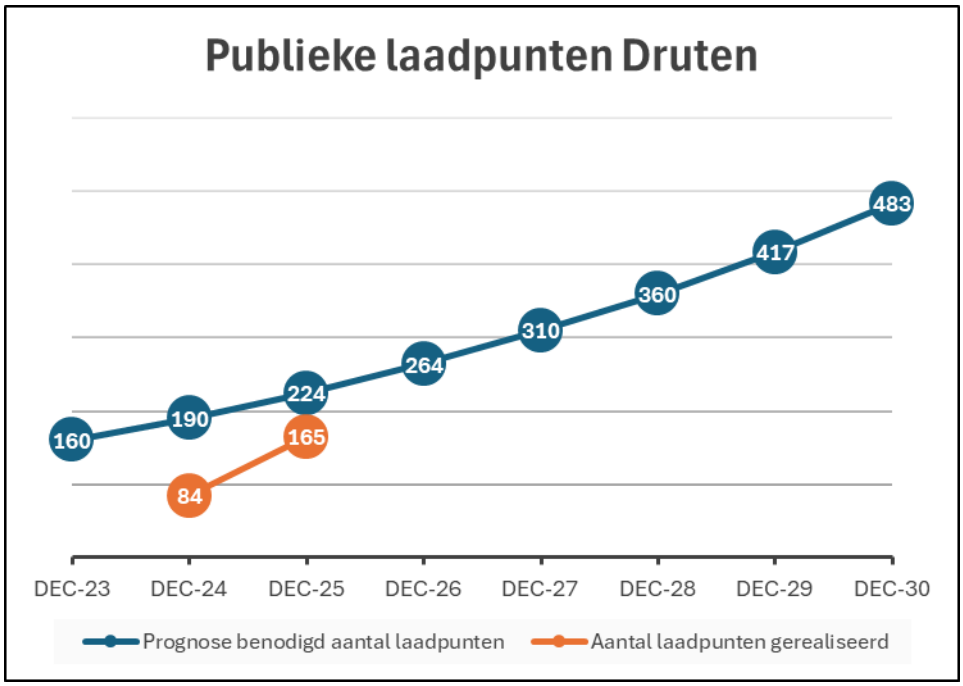
Monitoring in ontwikkeling

Voor de ontwikkeling van het autovervoer en duurzaam vervoer hebben we een monitoringsplan opgezet. Dit hangt nauw samen met het vernieuwen van ons mobiliteitsplan, waar we komend jaar mee aan de slag gaan. In het bijgewerkte mobiliteitsplan verduidelijken we onze doelstellingen en maken ze meetbaar om effectief te kunnen sturen en evalueren. Vervolgens vertalen we de doelstellingen naar een logische verzameling acties en maatregelen.

Onderstaande tabel geeft de voortgang weer. Omdat de monitoring nog in ontwikkeling is, kunnen we nog niet voor alle doelstellingen aangeven wat het doelbereik is. Dan kleurt de cel lichtblauw.

Doelstelling 2030	Doelbereik
Er is jaarlijks een afname van 0,3% in autovervoer.	De afname in autovervoer meten we aan de hand van het autoverkeer op de Van Heemstraweg en de Scharenburg. In 2025 hebben we een nulmeting gehouden op deze wegen.
Toename in duurzaam vervoer (fiets, ov en deelmobiliteit) t.o.v. toename inwonersaantallen.	De toename van duurzaam vervoer bepalen we door de hoeveelheid fietsers op de belangrijkste fietsverbindingen te meten. De afgelopen 2 jaar hebben we op veel van deze fietsverbindingen al 0-metingen gehouden. Sommige routes volgen later dit jaar. Ook monitoren we jaarlijks het aantal instappers bij belangrijke OV-haltes. We hebben nog geen deelmobiliteit in Druten. Zodra dat er wél is, monitoren we ook het gebruik hiervan.
Er zijn 483 publieke laadpunten en 4 snellaadpunten	Eind 2025 waren er 165 publieke laadpunten en nul snellaadpunten. Het aantal publieke laadpunten loopt nog achter op het (verwachte) aantal benodigde laadpalen, maar in 2025

	hebben we een flinke inhaalslag gemaakt.

Het aantal benodigde en gerealiseerde laadpunten tot 2030[8]

Inspanningen en resultaten 2025

- We hebben een nieuwe laadvisie en plaatsingsbeleid voor laadpalen opgesteld, die beide in concept gereed zijn. In 2026 volgt behandeling door college en raad. De nieuwe versie bevat betere prognoses over het benodigd aantal laadpalen en behandelt nieuwe vraagstukken zoals snelladen, logistiek vervoer, laden op bedrijventerreinen, zero-emissiezones en netcongestie.
- We hebben we dit jaar het onderzoek naar de herijking van ons fietsnetwerk afgerond. De resultaten uit dit onderzoek gebruiken we voor het onderzoek naar de fietsroutes Druten – Wijchen en Druten – Beuningen, die we dit jaar hebben opgestart. Met dit onderzoek naar deze belangrijke fietsverbindingen maken we fietsen veiliger en aantrekkelijker en stimuleren we fietsgebruik.
- Ons mobiliteitsplan bevatte een meerjarenuitvoeringsprogramma (MUP) voor de periode 2021-2025. De evaluatie van dit MUP is voorgelegd aan de raad. Deze evaluatie is de eerste stap richting het nieuwe mobiliteitsplan dat we komend jaar gaan opstellen.
- We hebben een monitoringsplan opgesteld voor fietsgebruik, OV-gebruik en elektrisch vervoer.
- We hebben een onderzoek afgerond naar het versterken van de OV-verbinding tussen Druten en Nijmegen. De nieuwe OV-concessie (die op 28 juni 2026

[8] Data afkomstig van Prognoses van ElaadNL

ingaat) geeft hier al gedeeltelijk invulling aan. Andere maatregelen (zoals het verbeteren van bushaltes) nemen we op in ons mobiliteitsplan.

Bijsturing 2026 – 2027

In 2026 stellen we een nieuw mobiliteitsplan op waarin we onze doelstellingen verduidelijken en hiervoor ook een passend monitoringsplan opstellen. Uit de evaluatie van het Mobiliteitsplan 2021-2025 concluderen we dat de huidige doelstellingen te globaal zijn geformuleerd en onvoldoende meetbaar zijn om effectief te kunnen sturen en evalueren. Vervolgens vertalen we de doelstellingen naar een logische verzameling acties en maatregelen.

Ook stellen we in 2026 de laadvisie en bijbehorend plaatsingsbeleid vast en verwachten we het onderzoek naar de fietsverbindingen Druten-Wijchen en Druten-Beuningen af te ronden. Vervolgens gaan we aan de slag met het realiseren van de gewenste infrastructurele aanpassingen op deze fietsroutes.

7. Participatie en communicatie

De energietransitie kan grote invloed hebben op onze inwoners. Vooral de aanpassingen van woningen zijn een grote opgave, die tegelijkertijd lagere energiekosten kan opleveren. Daarom vinden we het belangrijk een grote diversiteit aan inwoners te betrekken bij de energietransitie en besluitvorming hierover. Communicatie en participatie staan altijd in relatie tot de doelstellingen van de andere sporen. Daarom wordt hierover ook deels binnen die sporen gerapporteerd.

Energiebesparing

Met de campagne ‘Pak Jouw Moment’ en de Klimaatweek dragen we bij aan een positieve houding ten aanzien van energiebesparende maatregelen. Tegelijkertijd zien we dat de weg naar ons energieloket, energieadviezen en isolatiesubsidies nog niet altijd gevonden wordt. Ook hebben we nog beperkt inzicht in de houding van inwoners ten opzichte van energiebesparende maatregelen.

Doelstellingen 2030	Doelbereik
Meer inwoners hebben een positieve houding ten opzichte van energiebesparende maatregelen.	Hierover zijn nog geen data beschikbaar. Deze moeten voortkomen uit de metingen voor de campagne ‘Pak jouw moment'. Daarnaast willen we in de toekomst het gemeentelijk inwonerspanel benutten.
Onze communicatie over energiestrategie is doelgroepgericht.	We hebben meer inzicht gekregen in sleutelfiguren en organisaties die specifieke doelgroepen kunnen bereiken.
Inwonersinitiatieven maken gebruik van de ondersteuningsmogelijkheden die de gemeente aanbiedt en benutten deze mogelijkheden waar relevant.	De klimaatburgemeesters Land van Maas en Waal ondersteunen we.

Foto: Pak Jouw Moment bij de Groene Kiosk, Druten

Inspanningen en resultaten 2025

- De campagne ‘Pak jouw moment’ is van start gegaan. We waren aanwezig bij verschillende lokale evenementen en activiteiten en organiseerden deze zelf ook. Hiermee bereikten we ongeveer 200 inwoners.
- We brachten in beeld hoe we specifieke doelgroepen kunnen bereiken en identificeerden en spraken 4 sleutelfiguren, 6 professionals, 5 organisaties en 6 vindplaatsen.
- Tijdens de klimaatweek in november organiseerden we 4 activiteiten om bewustwording over klimaatverandering en wat je hieraan kan doen te vergroten. Hiermee trokken we ongeveer 300 bezoekers. De activiteiten varieerden van het symbolisch hijsen van de klimaatweek-vlag tot aan een energiecafé voor lokale ondernemers.

- We ondersteunen op dit moment de klimaatburgemeesters van Land van Maas en Waal tijdens de klimaatweek. Naast initiatieven die inwoners zelf willen opzetten, zien we dat onze projecten zelf voor een langere periode betrokkenheid van inwoners vraagt. Dit doen we door het vormen van een meedenkgroep zoals bij het onderzoek van het warmtenet.
- We zetten gemeentelijke communicatiekanalen in om inwoners en ondernemers te informeren over de gemeentelijke activiteiten op het gebied van energietransitie en wat inwoners zelf kunnen doen. We plaatsten 18 berichten op Facebook, 14 op Instagram en 5 op LinkedIn. We verstuurden 8 berichten over energietransitie in de inwonersnieuwsbrieven. De landingspagina op de gemeentelijke website over energietransitie werd 424 keer bezocht.

Bijsturing 2026 – 2027

De focus van de communicatie zal komend jaar vooral liggen op energiebesparende maatregelen in de woning. Dit sluit nauw aan op de noodzaak om onze isolatieaanpak te versterken. Ook zullen we de communicatie en participatie meer gebiedsgericht (per wijk of buurt) inrichten. We focussen op enkele wijken en bekijken wat de inwoners nodig hebben om mee te kunnen doen en welke samenwerkingen er al zijn. Zo kunnen we de participatie en communicatie beter afstemmen op de verschillende doelgroepen. Zo willen we energiebesparing voor meer inwoners toegankelijk te maken.

8. Capaciteit en middelen

De middelen worden voornamelijk uitgegeven aan de inzet van eigen personeel en aanvullende inhuur. Daarnaast zijn er advieskosten, zoals bijvoorbeeld voor het opstellen van een visie op zon- en windenergie en de opzet en de uitvoering van de campagne ‘Pak jouw Moment'. De onderbesteding van circa € 250.000,- toont aan dat er nog ruimte is om extra activiteiten te ontwikkelen of extra personeel aan te nemen.

Capaciteit

De gemeentelijke activiteiten op het gebied van energietransitie worden uitgevoerd door team Energietransitie en diverse collega's uit andere teams, zoals Economische Zaken, Juridische zaken, Gebiedsinrichting, etc. Tot 2025 vond de uitbreiding voornamelijk plaats op het gebied van inhoudelijke beleidsmedewerkers en communicatie. Met de groei van de opgave kwam er behoefte aan coördinatie en ondersteuning. In 2025 zijn daarom een programmaregisseur en een programmaondersteuner gestart. Ook kwam er nog meer inhoudelijke versterking, zoals een adviseur duurzame mobiliteit.

De formatie in loondienst voor Wijchen en Druten samen was in 2025 als volgt. Daarbij wordt 30% gefinancierd door Druten.

Algemeen			
Programmamanagement en -ondersteuning: 1,5 FTE Regionale samenwerking: 0,3 FTE Participatie: 0,89 FTE Communicatie: 1 FTE Juridisch advies: 0,67 FTE			
Energie besparen woningen en aardgasvrij Druten	Energie besparen bedrijven en maatschappelijk vastgoed	Grootschalige en gebalanceerde opwek	Duurzame mobiliteit
Ontzorging: 1,8 FTE	Bedrijven en bedrijventerreinen: 0,1 FTE	Grootschalige opwek: 1 FTE	Duurzame mobiliteit: 1 FTE
Warmte: 1,8 FTE	Energiemanagement en CO2-prestatieladder: 0,5 Gemeentelijk vastgoed: 0,61	Netcongestie: 0,7 FTE	
Totaal: 11,9 FTE			

Daarnaast hebben we extra tijdelijk personeel ingezet. Dat waren een projectleider Lokale Energiestrategie, een projectleider duurzame bedrijven en een projectleider warmtenet.

Middelen en realisatie

De gemeente had in 2025 € 45.396 gereserveerd voor Programma Duurzaamheid. Daarnaast ontvingen we van het Rijk € 680.716 via de tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- energiebeleid (CDOKE). Ook ontvingen we specifieke uitkeringen voor isolatie, zie volgende alinea. De programmagelden en de CDOKE samen bedroegen € 726.112. Hiervan hebben we € 471.841,- besteed, waarvan € 429.505 aan CDOKE uitgaven en € 42.334 aan reguliere uitgaven. Hierdoor voegen wij € 251.213 toe aan de balans van CDOKE. De CDOKE-balans bedraagt hiermee per 31 december 2025 € 664.023.

Hieronder volgt een overzicht van de uitgaven op hoofdlijnen.

	Realisatie 2025	**Toelichting**
Energietransitie overkoepelend		
Formatie	€ 265.033,-	Ruim € 200.000,- aan loonkosten en bijna € 50.000 aan inhuur.
Monitoring	€ 11.024,-	Doorrekeningen LES en opzetten monitor.
Overig	€ 32.172,-	Het project ‘Leven met water’ was hierbij een grote kostenpost. Ook werden er veilige kasten voor elektrisch materieel op de gemeentewerf aangeschaft.
Energiebesparing woningen en aardgasvrij Druten		
Ontzorging	€ 68.698,-	O.a. energieloket, energiecoaches, Pak jouw moment, ondersteuning VVE's, compensatieopgave Soortenmanagementplan.
Warmte	€ 6.977,-	O.a. onderzoek collectieve warmte en communicatiemiddelen warmtenet.
Bedrijven en maatschappelijk vastgoed		
Bedrijven en maatschappelijk vastgoed	€ 9.680,-	O.a. begeleiding biogasproject Deest. Begeleiding en audit CO2-prestatieladder.
Grootschalige opwek en een gebalanceerd energiesysteem		
Duurzame opwek	€ 73.617,-	De werkzaamheden voor de visie op wind- en zonne-energie waren een grote kostenpost. Daarnaat ook juridische kosten, bijvoorbeeld rond het beroep op Zonnepark Oude Weide.
Duurzame mobiliteit		
Duurzame mobiliteit	€ 4.640,-	Aanvullend onderzoek naar verbetering fietsnetwerk.
Totaal	**€ 471.841,-**	

SPUK Energiearmoede: Van het Rijk hebben we specifieke middelen ontvangen om inwoners die te kampen hebben met energiearmoede te ondersteunen. Zie de tabel op de volgende pagina. In 2025 zijn er nog 7 uitbetalingen geweest van de witgoedregeling

waarmee inwoners energiezuinige koelkasten of wasmachines konden aanschaffen. Er is een nieuwe subsidieregeling ontwikkeld voor huishoudens met een smalle beurs die eind 2025 is vastgesteld. (De eerste aanvragen kwamen begin 2026 binnen.) Er staat nog € 300.000,- op de balans.

	Balans 31 december 2024	**Uitgaven**	**Extra ontvangen in 2025**	**Balans 31 december 2025**
SPUK energiearmoede	€ 305.383	€ 4.904		€ 300.479
SPUK LAI	€ 1.004.986	€ 39.683	€ 483.620	€ 1.448.923

SPUK LAI: Met deze specifieke uitkering Lokale Aanpak Isolatie kunnen gemeenten een isolatieaanpak opzetten voor slecht geïsoleerde woningen. Dit jaar bestonden de kosten uit de uitkering van subsidies en de kosten die we maken voor het adviesbureau dat onze inwoners van energieadviezen voorziet. De beperkte uitgaven en uitgekeerde subsidies zijn deels te verklaren doordat het adviesbureau dat we hiervoor in de hand hadden genomen de opdracht onverhoopt terug moest geven. Na een nieuwe aanbesteding kon in het najaar een nieuw bureau van start. Er staat nog bijna € 1,5 miljoen op de balans. De achterstand is hiermee zodanig dat extra inzet nodig is om te versnellen.

Bijsturing 2026 – 2027

We zien dat er extra inzet nodig is in de wijken om de bestaande woningvoorraad te verduurzamen. Daarnaast zien we dat we de Rijksmiddelen onvoldoende benutten. Van de CDOKE, die bedoeld zijn voor het uitbreiden van personele capaciteit, bleef in 2025 ruim € 250.000,- onderbenut. Door een projectteam samen te stellen dat de wijken in gaat, kunnen we de verduurzaming van woningen versnellen. Dit wordt verder uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma 2026-2027.